

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 414/2481

หลวงเลขาวิจารณ์ โจทก์ นางทองดี ทรัพย์มีที่ 1 นายพัว ทรัพย์มีที่ 2 หลวงมงคลแมนที่ 3 จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 172, ป.พ.พ. มาตรา 340, ป.พ.พ. มาตรา 349, ป.พ.พ. มาตรา 680, ป.พ.พ. มาตรา 692, ป.พ.พ. มาตรา 698, ป.พ.พ. มาตรา 733, ป.พ.พ. มาตรา 1599, ป.พ.พ. มาตรา 1600, ป.พ.พ. มาตรา 1754

ย่อ / หลักกฎหมาย

การที่ผู้จำนองและผู้รับจำนองถึงแก่ความตายและทายาทของทั้ง 2 ฝ่ายเข้าสวามิภักดิ์เป็นผู้จำนองและผู้รับจำนองต่อไปเช่นนี้ไม่มีลักษณะเป็นการแปลงหนี้ตามกฎหมาย ผู้จำนองตายทายาทของผู้จำนองได้ไปขอโอนรับมรดกลงนามเป็นเจ้าของในหน้าโฉนดที่ดินที่จำนองแล้วมอบโฉนดให้ผู้รับจำนองยึดถือไว้ต่อไปดังนี้ ถือว่าทายาทของผู้จำนองยอมรับสภาพสิทธิเรียกร้องตามสัญญาจำนอง อายุความย่อมสุดหยุดลงเป็นโทษแก่ลูกหนี้ ย่อมเป็นโทษแก่ผู้ค้าประกันด้วยสัญญามีข้อความว่าถ้าแม้ที่ดินราคาไม่พอกับต้นเงินที่รับจำนองไว้ จะยอมใช้ให้จนครบดังนี้ ถือว่าเป็นสัญญาการค้าประกัน

คำพิพากษา

ได้ความว่าสามมีจำเลยที่ ๑ และบิดาจำเลยที่ ๒ ได้จำนองที่ดิน ๒ โฉนดไว้แก่มารดาโจทก์ โดยจำเลยที่ ๓ ได้ทำหนังสือไว้ให้แก่มารดาโจทก์ว่า ถ้าที่ดินรายนี้ราคาไม่พอกับต้นเงินที่รับจำนองไว้ก็จะยอมใช้ให้จนครบ บัดนี้ผู้จำนองและผู้รับจำนองต่างถึงแก่กรรมไปแล้ว โจทก์จึงฟ้องจำเลยที่ ๑ มร ๒ ในฐานะเป็นทายาทและจำเลยที่ ๓ ในฐานะผู้ค้าประกัน ศาลชั้นต้น พิพากษาให้เอาที่ดิน ๒ แปลงนี้ออกขายทอดตลาดใช้ต้นเงิน จำนอง ถ้าขาดเท่าใดให้จำเลยที่ ๓ ใช้จนครบ ศาลอุทธรณ์เห็นว่าจำเลยที่ ๓ ผู้ค้าประกันหลุดพ้นจากความรับผิดชอบแล้ว เพราะที่ผู้จำนองได้ถึงแก่กรรมมาเกิน ๑ ปีแล้ว โจทก์ฎีกาว่าจำเลยที่ ๓ ต้องรับผิดชอบ ศาลฎีกาตัดสินว่าการที่โจทก์และจำเลยที่ ๑-๒ ต่างรับมรดกผู้จำนองและผู้รับจำนองมาด้วยกันเป็นการสวามิภักดิ์ใช้เป็นการแปลงหนี้ตาม ม.๓๔๙ แห่งประมวลแพ่งฯ ไม่ และพฤติการณ์ระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ ๑-๒ ก็ไม่เป็นเรื่องปลดหนี้ เพราะจำเลยที่ ๑-๒ ยังไม่ได้โอนที่ดินให้หลุดเป็นสิทธิแก่โจทก์ เมื่อฟังว่าหนี้จำนองนี้ไม่ได้แปลงหนี้และยังไม่ได้ปลดหนี้กันก็ต้องถือว่ายังคงมีอยู่และเห็นว่าข้อความในหนังสือที่จำเลยที่ ๓ ทำขึ้นนั้นเป็นหนังสือค้าประกันโดยแท้ เพราะข้อความที่ว่า ถ้าที่ดินรายนี้ราคาไม่พอกับต้นเงินที่รับจำนองไว้ จำเลยที่ ๓ ยอมรับใช้จนครบนั้นถือว่าเป็นสัญญาซึ่งบุคคลภายนอกผูกพันตนต่อเจ้าหนี้เพื่อชำระหนี้ในเมื่อลูกหนี้ไม่ชำระ ปัญหาข้อสุดท้ายมีว่า การที่ผู้จำนองตายไปเกิน ๑ ปีนั้น โจทก์จะหมดสิทธิฟ้องจำเลยที่ ๓ หรือไม่ปรากฏว่าเมื่อผู้จำนองตายแล้วภายใน ๑ ปี จำเลยที่ ๑-๒ ผู้เป็นทายาทได้ขอรับโอนมรดกลงนามเป็นเจ้าของที่รายจำนองแทนผู้ตาย แล้วมอบโฉนดให้โจทก์ยึดถือไว้ต่อไป การที่ทำดังนี้ย่อมถือว่าจำเลยที่ ๑-๒ ยอมรับสภาพตามสิทธิเรียกร้องตามสัญญาจำนองนั้น อายุความย่อมสุดหยุดลงตามประมวลแพ่งฯ ม.๑๗๒ จะยกเอาอายุความ ๑ ปีมาขึ้น โจทก์มิได้ ตามนัยฎีกาที่ ๗๓๐/๒๔๗๖ จำเลยที่ ๓ ผู้ค้าประกันจึงยกเอาอายุความ ๑ ปีมาต่อสู้โจทก์ไม่ได้เช่นเดียวกัน จึงพิพากษากลับศาลอุทธรณ์ บังคับคดียืนตามศาลชั้นต้นทุกประการ

วิเศษ · วิกรม · เทพโนต์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/414/2481>